

Nunnor i Kabul – ja det

Syster Martina från Irland.

TEXT & BILD: JOHAN RAHM

S nok eller huggorm – är detta en farlig kö? Den ringlar efter klockan fem varje söndagseftermiddag. Det är en internationell kö. Gatan strax intill är hårt trafikerad. Hur lätt vore det inte att slå till? Hur många nunnor rymts det egentligen i en solgul Kabul-taxi? De sällar sig till kön. En efter en släpps vi in i rummet med metalldetektorn och röntgenapparaten för väskor. Och en efter en släpps vi ut till de väntande tigrarna.

Det snackas i Kabul om att italienska ambassaden håller sig med löst springande tigrar bakom sina höga murar. Jodå, det finns de som sett dem när stålportarna rullas åt sidan för limousinerna. Men det är inte sant. Afghanska jyckar påminner ytterst lite om schäfrar. De är nästin-till väsensskilda. Därav de seglivade tiggerryktena.

Snällare tiger-schäfrar får man leta efter. Här viftas det på svansar och svassas runt bland söndagsfolket på vägen fram till *Vår Dam av den Gudomliga Försynens Kyrka*. Så heter katolska kyrkan inne på italienska ambassadområdet. Den knökfylls varje söndag.

Den är numera Kabuls enda överjordiska kyrka. Därtill finns tre underjordiska – i bokstavlig mening – för man träffas i källarlokalerna. Av säkerhetsskäl därför att församlingsmedlemmarna är afghaner. De har enligt egen uppgift haft flera långväga besök, bland annat från Uppsala och Livets Ord. Men de underjordiska har ingenting att göra med katolska kyrkan och nunnorna. Kabuls enda offentliga kyrka låg i stadsdelen Kart-e-Se fram till 1973, då regeringen lät riva den. Men den tomma tomt och grannhuset behöll församlingen, och där firas gudstjänster varje fredag. Dock endast av utlänningar.

Det sociala trycket att hålla sig till

islam är mycket starkt i ett samhälle där 99 procent av befolkningen är muslimer. Enligt afghansk-islamisk lag kan konvertiter dömas till döden. Å andra sidan finns det samtidigt mycken respekt för andra trosuppfattningar. I synnerhet inför judendomen och kristendomen, förelöpare till och förebådare av islam.

Men ateismen har man som regel inte mycket till övers för. Den är ofta intimt förknippad med kommunismen, ryssarna, ockupationen och förtrycket. Kanske också för att den är det totala ifrågasättandet av en andlig världsbild som uppfattas som självklar?

Som en afghansk god vän uttryckte det, att det värsta med ryssarna var att de var så dumma att de verkligen trodde på sådant där – materialismen och ateismen.

Kyrkokören är välsmord och klockren. Den kommer från Filippinerna och kompas av elorgel. Biskopen är italiensk. Han mässar på latin och rolig engelska. Besökarna består mestadels av amerikaner, sydeuropeer och filippiner.

Det finns inget vapenhus. Soldaterna från Isaf och amerikanska armén lämnar sina vapen ute på trappan, där de noggrant genomnosas av de fyrfotade. Nunnorna kommer från Frankrike, Irland, Tyskland, Polen, Japan, Ruanda, Bangladesh, Filippinerna och Dominikanska republiken. Även de påstådda tigrarna deltar i mässan. Den störste bjässen ligger och skrotar med halvslutna ögon framme vid altaret. Han flämtar frid över församlingen.

Så pinglar biskopen med sin klocka. Strax gör vi korstecken och fredshälsningar. På stenväggarna har det skruvats upp marmortavlor över stupade katoliker i Afghanistan. De blir allt fler för varje månad. Luftkonditioneringen och sommaren går på högvarv. Kvicksilvret har passerat 40-graders-

stämmer faktiskt

strecket. Män kränger av sig kavajer men nunnorna behåller hucklena på, eller heter det slöjor?

Här är nunneorden Jesu Lillasysterar som oavbrutet arbetat på afghanska sjukhus sedan 1955. Invasion, krig och talibaner, det har fungerat, för att man i alla lägen ligger lågt. Jesu Lillasysterar gör så i alla länder de verkar i. De missionerar aldrig, men svarar på frågor om religion, om de får några.

Och de bor alltid som i Kabul – i enkla bostäder bland fattigt folk. Därför anser de sig inte behöva höga murar, larm, vakter, taggråd. För att de är en del av grannskapet, känner allt och alla, talar de lokala språken. Också för att de knappast har några pengar eller prylar. Det är det som skapar säkerhet och trygghet.

Jesu Lillasysterar ställer inte upp på bilder och intervjuer för pressen. Det går inte ihop med deras wallenbergiska motto att verka utan att synas. På samma vis som afghanska kvinnor beslöjar de sig och smälter på så vis in bilden. De har en varm humor och nära till skratt. De är de djupast glada jag träffat i den ofta ganska problemtyngda utlänningskolonin.

Moder Teresa-systrarna är mer synliga. Nunnedok heter det. De ser ut som Moder Teresa själv i vitt med fräsiga, blå ränder. I april i år öppnade de sitt hus, ett av 743 Moder Teresahus. Det gick snabbt och lätt för dem att få alla tänkbara tillstånd och stämpel från myndigheterna. Deras uppdrag är att hjälpa de fattigaste bland de fattiga.

Fyra Moder Teresasysterar med hittebarnet Omar, tre år.

– Vi missionerar inte heller, betonar Syster Martina från Irland. Vi bara verkar, förverkligar Guds kärlek genom våra handlingar.

Vi bor nästan grannar, så jag tittar över nästa dag. Skyltar ska snart komma upp, de är beställda. Porten är himmelsblå och öppnas av en syster från Ruanda, en av 4 713 systerar runt om i världen. En gård av bländande vita murar och vita skynken med blå ränder som torkar i solvinden. Här är lätt att bli snöblind. Syster Martina i vitt syns knappt i allt det vita, men rösten hör jag.

– Jag var rädd för att komma hit. Bilden av Afghanistan i massmedia är skrämmande. Farliga män med stora skägg såg jag framför mig. Jag hade ingen aning om att det är ett så här öppet och vänligt samhälle. För vi känner oss verkligen välkomna här, handlar på krita i affärerna, kan prata med alla, får förtroende och visas respekt hela tiden, överallt.

– Det är häpnadsväckande hur lite som kommer ut i internationell press av allt intressant som händer här i landet. Som det är nu är det ju nästan

bara attackerna som rapporteras.

Inne i huset träffar vi Omar, tre år. Han hittades som spädbarn på ett sjukhus invirad i en brun filt med en liten lapp fastnålad. Där stod det ingenting annat att läsa än just Omar. Han adopterades av en familj som inte klarade av både honom och sina andra barn. För Omar är en mycket glad och livlig pojke – dygnet runt. En hjärnskada gör att han saknar tal, men han har många andra sätt att uttrycka sig på.

– Vi kom fram till att handikappade, föräldralösa barn tillhör de mest åtsidosatta i Afghanistan, så vi har öppnat vårt hem för dem. Än så länge bara tre barn men det kommer bli minst tio, berättar syster Martina.

Hit ska också barn få komma tillfälligt när deras mammor är sjuka eller gravida. Som ett stöddagis ska det fungera.

Röda varma mattor, leksaker överallt, skötbord, hurtsar med etiketter på varje låda, allt på sin plats, allt för barnen. Det är ingen tvekan om saken bland systrarna.

– Vi är här för att stanna. ■